

Op weg naar een kennisrijk curriculum

2 mei 2025

De bocht naar een kennisrijk curriculum

“Oh my god, een 7-jarige die vertelt over Caesar en de Rubicon!”: Zuhail Demir stomverbaasd bij Brits schoolbezoek

Visienota en ontwerpdecreet: nood aan actie tegen dalende onderwijskwaliteit

- ❑ Verwijzing naar het regeerakkoord en beleidsnota m.b.t. introductie **minimumdoelen** (eindtermen)
 - ❑ Focus op basisonderwijs (kleuter én lager onderwijs)
 - ❑ Focus op kennisrijk curriculum
 - ❑ Aandacht voor Nederlands, wiskunde/STEM, persoonsvormende vaardigheden en socialiserende vaardigheden
- ❑ Hernieuwde focus op “kennis” naar analogie met buitenlandse voorbeelden

Begrip minimumdoelen

- ❑ Minimumdoelen (ter vervanging van eindtermen) zijn hét absolute minimum → scholen mogen/kunnen/moeten verder gaan!
- ❑ Noodzakelijk dat iedere leerling over de nodige basis beschikt (goed voor gelijke onderwijskansen)
- ❑ Doel: sociale mobiliteit = alle leerlingen – ongeacht thuissituatie – moeten d.m.v. onderwijs de beste versie van zichzelf kunnen worden
- ❑ Opgemaakt volgens concept “kennisrijk curriculum”
 - ❑ = minimum aan kennis, vaardigheden en attitudes
- ❑ Vastgelegd voor verschillende vakdisciplines:
 - ❑ Einde 3de kleuterklas
 - ❑ Einde 4de leerjaar
 - ❑ Einde 6de leerjaar

-
-
- ❑ Minimumdoelen zijn **inclusief**: gelden voor gewoon én buitengewoon onderwijs (ook bij IAC-verslag)
 - ❑ **Eenduidig interpreteerbaar**: specifiek en concreet (weinig ruimte voor misverstand)
 - ❑ **Consistent en coherent**: logisch geordend met heldere architectuur (duidelijk kader waarbinnen leerstof wordt aangeleerd)
 - ❑ **Haalbaar**: sluiten aan bij voorkennis, binnen gestelde tijd en middelen
 - ❑ **Toetsbaar**: door evaluatie mogelijkheid tot uitspraak of ze bereikt zijn
 - ❑ **Kennisrijk**:
 - ❑ Richt zich op diepgaande en specifieke feitenkennis → diep leren
 - ❑ Bevordert het disciplinaire denken (inzichtelijke verbanden leggen)
 - ❑ Kennis wordt toegepast
 - ❑ Uitgewerkt volgens vakdisciplines
 - ❑ Kritisch denken en probleemoplossende vaardigheden mét stevige kennisbasis (brein redeneert over zaken waar het kennis van/over heeft)

Een kennisrijk curriculum

- **Inhoudsrijk: geleid door rijke kennis en concepten**
 - *meer dan wiskunde en Nederlands*
 - *belang wereldse kennis: aardrijkskunde, geschiedenis, kunst,...*
 - *rigoureuus: via kennis naar complexe denkvaardigheden*
 - *kennis moet waar en waardevol zijn en voldoende diepgang hebben*
- **Coherent:**
 - *samenhangende inhouden volgen een **verticale** en **horizontale** leerlijn*
 - ***spirale** aanpakken - eerder behandelde leerstof wordt herhaald en uitgebreid in complexiteit*
- **Helder:**
 - *duidelijke doelen en inhouden*
 - *leraren weten heel precies wat vooraf ging, wat volgt én het brede plaatje*
 - *evaluatie wordt betrouwbaarder, op elk niveau*

De bocht naar kennisrijk curriculum: inhoudelijke keuzes

1. Streven naar inhoudsrijke kennis:

- o Focus op diepgaande kennis van kernconcepten binnen verschillende disciplines zoals Nederlands, wiskunde, geschiedenis.
- o Systematische en solide kennisopbouw
- o Minder onderwerpen maar grondiger behandelen voor een dieper begrip en verbanden tussen concepten.
- o Complexe(re) denkvaardigheden ontwikkelen en disciplines met elkaar verbinden

2. Duidelijkheid:

- o Expliciete verwachtingen op leerlingenniveau.
- o Leerdoelen per leerjaar duidelijk weergegeven zodat (opeenvolgende leerkrachten) duidelijk weten welke feitenkennis, vaardigheden en inzichten gekend zijn
- o Betere afstemming tussen leerdoelen en activiteiten.

3. Coherentie:

- o Inhoud geordend om leeftijdsgebonden progressie te ondersteunen.
- o Samenhang tussen disciplines (verticale en horizontale coherentie).
- o draagt bij tot de opbouw van logische en samenhangende mentale kennisstructuren

4. Betekenisvolle contexten:

- o Leerinhoud koppelen aan realistische situaties om betrokkenheid en motivatie te vergroten.

5. Totale persoonsvorming:

- o Zeer bewust inzetten op de totale persoonsvorming van onze leerlingen die voortkomt uit diepgaande kennis en uit de relatie met en tot de ander.
- o Focus op academische en socio-emotionele vaardigheden.

Na te streven minimumdoelen 3de kleuterklas

Derde kleuterklas	Vierde jaar	Zesde jaar
Na te streven minimumdoelen op / populatieniveau: • Nederlands (m.u.v. woordenschat en luistervaardigheden), • Wiskunde (m.u.v. getalbegrip), • Geschiedenis, • Aardrijkskunde, • Wetenschap en Techniek, • Lichamelijke Opvoeding, • Muzische Vorming, • Attitudes zoals persoonsvormende en socialiserende vaardigheden, en <u>leerondersteunende vaardigheden en leren leren</u>, rekening houdende met de aanbevelingen van de parlementaire Commissie Grensoverschrijdend Gedrag.	/	/

Te bereiken minimumdoelen 3de kl, 4de en 6de lj

<i>Te bereiken minimumdoelen op populatieniveau:</i> • Woordenschat (Nederlands). • Luistervaardigheden (Nederlands). • Getalbegrip.	<i>Te bereiken minimumdoelen op populatieniveau:</i> • Nederlands, • Wiskunde, • Frans, • Geschiedenis, • Aardrijkskunde, • Wetenschap en Techniek, • ICT, • Lichamelijke Opvoeding, • Muzische Vorming, • Attitudes zoals persoonsvormende en socialiserende vaardigheden, en <u>leerondersteunende vaardigheden en leren leren</u>, rekening houdende met de aanbevelingen van de parlementaire Commissie Grensoverschrijdend Gedrag.	<i>Te bereiken minimumdoelen op populatieniveau:</i> • Frans, • Geschiedenis, • Aardrijkskunde, • Wetenschap en Techniek, • ICT, • Lichamelijke Opvoeding, • Muzische Vorming, • Attitudes zoals persoonsvormende en socialiserende vaardigheden, en <u>leerondersteunende vaardigheden en leren leren</u>, rekening houdende met de aanbevelingen van de parlementaire Commissie Grensoverschrijdend Gedrag.
/	/	<i>Te bereiken minimumdoelen op individueel niveau:</i> • Wiskunde • Nederlands

- ❑ Te bereiken minimumdoelen op populatieniveau voor kleuters

- ❑ Zie tabel;
- ❑ Aanleiding zijn o.a. zorgwekkende resultaten KOALA (daling taalontwikkeling), laaggeletterde ouders, en zwakke internationale peilingen.
- ❑ Bevorderen gelijke onderwijskansen door versterken van leeruitkomsten: interindividuele verschillen op jonge leeftijd zijn belangrijkste bron van ongelijkheid (cumulatieve groeiende achterstand en toenemende schoolse problemen).
- ❑ Evaluatie volgens onderzoeksprotocollen TIMSS, PIRLS, IELS, ...

- ❑ Minimumdoelen op populatieniveau 4de leerjaar:

- ❑ Tijdig corrigeren voor einde van lagere school mogelijk maken.

- ❑ Minimumdoelen op individueel niveau 6de leerjaar:

- ❑ Iedere leerling maximaal kansen geven voor de secundaire schoolloopbaan.
- ❑ Minimale basisvereiste garanderen in het basisonderwijs in Vlaanderen.

- ❑ Verantwoordelijkheid van de scholen – civiel effect:

- ❑ Klassenraad is bevoegd om te beslissen over het behalen van de minimumdoelen.
- ❑ Remediërende maatregelen nemen om achterstanden in te halen.
- ❑ Uitreiken getuigschrift basisonderwijs.

- ❑ Inspectie zal controleren of scholen het nodige doen om elke leerlingen het minimum te laten behalen en daarvoor de nodige maatregelen neemt

- ❑ Wie te weinig maatregelen neemt, krijgt verscherpt toezicht of wordt gesanctioneerd.

Tijdspad

Met de info waarover we nu beschikken...

2025:

- januari:
 - Start met interne professionalisering van begeleiders en informeren van scholen
- februari-april:
 - ontwikkeling van nieuwe minimumdoelen via expertencommissies en overleg met Daniel Muijs (voorzitter kerncommissie)
 - aanvraag extra middelen overheid (30 VTE waarvan 10 VTE rechtstreeks naar pioniersscholen) i.f.v. professionalisering en implementatie
 - opzet samenwerkingsverbanden
- eind april: deadline nieuwe minimumdoelen
- juni-juli: minimumdoelen naar het Vlaams Parlement
- september:
 - start met 3 verschillende implementatiescenario's met geïntegreerde aanpak, inhouden, effectieve didactiek, klasmanagement en gedrag.

Tijdspad

Met de info waarover we nu over beschikken...

2026

- januari: indienen van nieuw leerplan ter goedkeuring (bij inspectie)
- september:
 - start wiskunde en Nederlands
 - blijvend inzetten op professionalisering en ondersteuning van onze scholen
 - start gedoogperiode (we gaan uit van 3 schooljaren)

2027

- September:
 - start met alle andere leergebieden
 - blijvend inzetten op professionalisering en ondersteuning van onze scholen